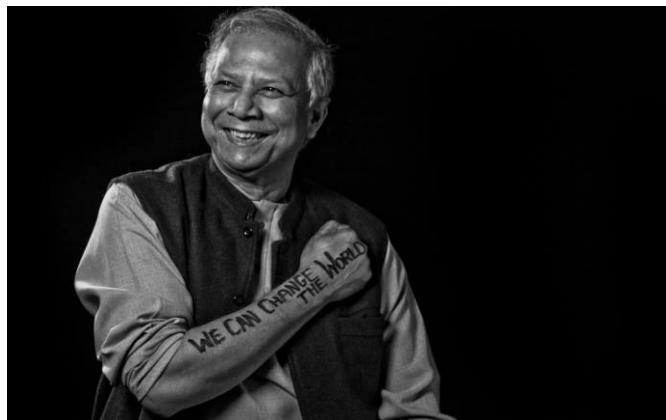

การฟื้นตัวหลังการระบาดของไวรัสโคโรนา: ต้องไม่ย้อนกลับ (#Nogoback)

โดย ศาตราจารย์ มูฮัมหมัด ยูนุส

“...เราจะกลับไปสู่โลกที่เคยเป็นมา ก่อนที่จะมีไวรัสโคโรนา หรือเราจะออกแบบโลกใหม่”

การตัดสินใจทั้งหมดนั้นอยู่ที่เรา

ความเสียหายของการระบาดใหญ่ของไวรัสโคโรนาที่เกิดขึ้นนั้น เป็นเรื่องที่ยากจะเข้าใจและไม่สามารถประเมินได้ แต่ถึงแม้ว่าจะเป็นความเสียหายครั้งใหญ่มากเพียงใด เหตุการณ์นี้ก็ก่อให้เกิดโอกาสอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน ตอนนี้ทั้งโลกต้องตอบคำถามและหาทางออก ถึงวิธีการที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจกลับมาหมุนเวียนอีกครั้ง โชคดีที่เราู้คำตอบ เราได้รวบรวมประสบการณ์การจัดการที่ดีในกระบวนการกู้คืน

คำถามใหญ่ที่เราต้องตอบคือ: เราจะกลับไปสู่โลกที่เคยเป็นมา ก่อนที่จะมีไวรัสโคโรนา หรือเราจะออกแบบโลกใหม่? การตัดสินใจทั้งหมดนั้นอยู่ที่เรา

อาจจะพูดได้ว่า โลกก่อนหน้าที่ไวรัสโคโรนาจะเข้ามานั้นดีไม่พอสำหรับเรา จนกระทั่ง Coronavirus กลายเป็นเรื่องที่ต้องเผชิญ ทุกคนต่างกรีดร้องกับสิ่งที่น่ากลัวทั้งหมดที่กำลังเกิดขึ้นกับโลก เรากำลังนับถอยหลังอย่างแท้จริง เมื่อโลกก็กำลังแสดงให้เห็นถึงความไม่เหมาะสมของการดำรงอยู่ของมนุษย์ผ่านภัยพิบัติทางสภาพอากาศ; หรือการว่างงานจำนวนมากภายใต้การคุกคามอย่างร้ายแรงของเทคโนโลยี; ตลอดไปจนถึงการกระจุกตัวของมั่งคั่งมั่งมีที่มากเกินไป เราต่างต้องเตือนกันและกันว่า ทศวรรษนี้จะเป็นคือทศวรรษแห่งโอกาสสุดท้าย หลังจากทศวรรษนี้ ความพยายามทั้งหมดของเราจะส่งผลเพียงเล็กน้อย และอาจไม่เพียงพอที่จะช่วยโลกของเราอีกต่อไป

เราควรกลับไปสู่โลกแบบเดิมนั้นหรือ? -เราเป็นคนเลือกเอง

ไวรัสโคโรนาได้เปลี่ยนแปลงโลกไปอย่างฉับพลัน มันเปิดโอกาสใหม่อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน เราได้กลายเป็นเหมือนกระดานที่ว่างเปล่า (Tabula Rasa) ที่สามารถขีดเขียนหรือแต่งเติมยังงี้ก็ได้ ช่างเป็นทางเลือกที่อิสระอย่างไม่น่าเชื่อ

ก่อนที่เราจะเริ่มเศรษฐกิจใหม่ เราต้องเห็นพ้องต้องกันว่าเราต้องการเศรษฐกิจแบบไหนในสังคม เราต้องยอมรับก่อนว่าเศรษฐกิจเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง มันช่วยให้เราบรรลุเป้าหมายที่เรากำหนดไว้ มันจึงไม่ควรเป็น

เหมือนกับดักความตายที่ออกแบบมาเพื่อให้โทษเรา เราควรระลึกอยู่เสมอว่านี่คือเครื่องมือที่เราสร้างขึ้น เรายังคงต้องทำการออกแบบและปรับรูปแบบออกแบบใหม่ต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าเราจะพบความสุขในที่สุด หาก ณ จุดใดก็ตาม ที่เรารู้สึกว่าโลกของเศรษฐกิจไม่ได้เป็นไปอย่างที่เราต้องการ เราจะรู้ได้ทันทีว่ามีบางอย่างผิดปกติกับฮาร์ดแวร์หรือซอฟต์แวร์ที่มีอยู่ สิ่งที่เราต้องทำก็คือแก้ไขมัน เราไม่สามารถแก้ตัวด้วยการพูดว่า "ขอโทษที่เราไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ เพราะซอฟต์แวร์หรือฮาร์ดแวร์ของเราจะไม่ปล่อยให้เราทำเช่นนั้น" นั่นถือเป็นข้อแก้ตัวที่ยอมรับไม่ได้ ถ้าเราต้องการสร้างโลกที่ปราศจากมลภาวะ เราก็ต้องสร้างฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมสำหรับมัน ถ้าเราต้องการโลกที่ไม่มีการว่างงาน เราก็ทำเช่นเดียวกัน ถ้าเราต้องการโลกที่ปราศจากความยากจน เราก็ต้องทำเช่นเดียวกัน ทั้งหมดมันขึ้นอยู่กับ การสร้างฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เหมาะสม พลังอยู่ในตัวเรา มนุษย์เรา เมื่อตั้งใจจะทำอะไรบางอย่าง ก็แค่ต้องทำมัน เพราะไม่มีอะไรที่เป็นไปไม่ได้สำหรับมนุษย์

ข่าวที่น่าตื่นเต้นที่สุด ก็คือ วิกฤติไวรัสโคโรนาทำให้เรามีโอกาสในการเริ่มต้นใหม่แบบไร้ขีดจำกัด เราสามารถเริ่มออกแบบฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของเราด้วยพื้นที่หน้าจอที่เกือบสะอาดในที่สุด

การเปลี่ยนของโลกหลังไวรัสโคโรนา จะต้องเป็นไปตามความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
อย่างหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์อย่างมากในการตัดสินใจต่อปัญหาระดับโลก นั่นก็คือ ความชัดเจนที่ว่าเราไม่ต้องการกลับไปสู่จุดเดิมที่เราเคยมา เราไม่ต้องการกระโดดลงในกระโถนเดิม ที่เรียกว่า การกักกัน จริง ๆ แล้ว เราไม่ควรเรียกมันว่า โปรแกรมการกักกัน

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน เราอาจเรียกโปรแกรมนี้ว่า "การสร้างใหม่" ธุรกิจถูกสร้างขึ้นเพื่อมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดขึ้น จุดเริ่มต้นของการฟื้นฟูโลกหลังการระบาดของไวรัสโคโรนา จะต้องให้ความสำคัญต่อการตระหนักถึงสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก รัฐบาลไม่ควรให้การสนับสนุน นอกจากจะแน่ใจว่าการลงทุนนั้นจะนำประโยชน์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อมมาสู่สังคมสูงสุด เทียบกับทางเลือกอื่น ๆ ดังนั้นจะกล่าวได้ว่า การดำเนินการฟื้นฟูทั้งหมด จะต้องนำไปสู่การสร้าง สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อประเทศและโลก

มันถึงเวลาแล้ว

เราเริ่มจาก 'การสร้างใหม่' ของการวางแผนและการดำเนินการด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกทางสังคม เราต้องออกแบบแผนของเราตอนนี้ ในขณะที่เรายังอยู่ในช่วงวิกฤติ เพราะเมื่อวิกฤติสิ้นสุดลง จะมีการตื่นตัวของแนวคิดเดิม ๆ และการเร่งดำเนินการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจในแบบเดิม ๆ แต่ก็มีความเป็นไปได้สูงว่าเราจะถูกทำให้ไขว้เขวและสูญเสียความคิดริเริ่มใหม่ไป โดยอ้างว่า สิ่งนั้นเป็นนโยบายที่ยังไม่ทดลอง (ตั้งเห็นได้จาก การที่เราเสนอว่า การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสามารถออกแบบเป็นธุรกิจเพื่อสังคมได้ ฝ่ายตรงข้ามก็ทำ

ข้อโต้แย้งเดียวกัน ซึ่งตอนนี้ การแข่งขันโอลิมปิก 2024 ณ กรุงปารีส ได้เตรียมการออกแบบในลักษณะนั้น พร้อมกับความตื่นตัวที่เพิ่มขึ้น) เราจะต้องเตรียมพร้อมก่อนที่การแตกตั้นนั้นจะเกิดขึ้น มันถึงเวลาแล้ว

ธุรกิจเพื่อสังคม

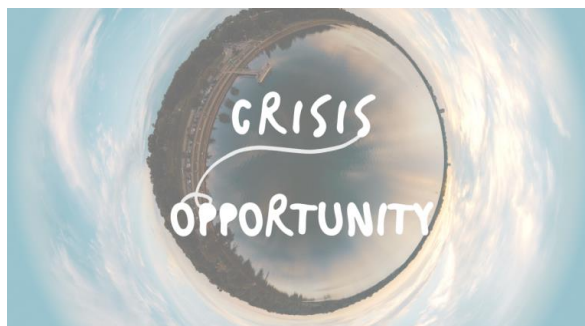
ในแผนการฟื้นฟูที่ครอบคลุมนี้ ขอที่จะให้ความสำคัญกับธุรกิจรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า ธุรกิจเพื่อสังคม มันเป็นธุรกิจที่สร้างขึ้น เพียงเพื่อการแก้ปัญหาทางสังคม โดยไม่มีการปันผลกำไรส่วนบุคคลแต่อย่างใด มีเพียงแค่การแบ่งเงินทุนคืนแก่นักลงทุน เพื่อชดใช้การลงทุนเดิม และหลังจากได้คืนเงินลงทุนทั้งหมดแล้ว ถ้าไรทั้งหมดต่อจากนั้นจะถูกนำมาใช้สู่การต่อยอดธุรกิจต่อไป

รัฐบาลมีโอกาสมากมาย ในการส่งเสริม จัดลำดับความสำคัญ หรือเปิดพื้นที่สำหรับธุรกิจเพื่อสังคม เพื่อดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบในการออกแบบใหม่ แต่ในขณะเดียวกัน รัฐบาลก็ไม่ควรคาดหวังว่า ธุรกิจเพื่อสังคมจะปรากฏในทุกที่ตามเวลาและขนาดที่ต้องการ รัฐบาลจะต้องเปิดตัวโครงการเพื่อสังคม เช่น การดูแลผู้ยากไร้และผู้ว่างงานผ่านโครงการสวัสดิการแบบดั้งเดิม การให้บริการด้านสุขภาพ การฟื้นฟูการบริการที่จำเป็นทั้งหมด และรวมไปถึงการสนับสนุนธุรกิจทุกประเภท ในขณะที่ธุรกิจทางสังคมกำลังพัฒนาไปอย่างๆ ช้า

นักลงทุนทางสังคมเป็นใคร?

ใครคือนักลงทุนสำหรับธุรกิจเพื่อสังคม เราจะหาพวกเขาได้จากที่ไหน

พวกเขาอยู่ทุกที่ เราไม่เห็นพวกเขา เพราะตำราเศรษฐกิจที่มีอยู่ของเราไม่ยอมรับการมีอยู่ของพวกเขา ดังนั้น เราเหมือนโดนบังตาจากการไม่ได้รับการฝึกฝนให้มองเห็นพวกเขาที่มีอยู่ แต่เมื่อไม่นานมานี้ หลักสูตร

เพื่อเพิ่มความเร็วในการเข้าสู่ธุรกิจเพื่อสังคม รัฐบาลสามารถสร้างกองทุนธุรกิจส่วนกลางในระดับท้องถิ่นและชุมชน เพื่อสนับสนุนภาคเอกชน มูลนิธิ สถาบันการเงิน กองทุนรวม เพื่อสร้างกองทุนร่วมในการลงทุนธุรกิจเพื่อสังคม สนับสนุนให้บริษัทดั้งเดิมกลายเป็นธุรกิจเพื่อสังคมด้วยตนเอง หรือเข้าร่วมเป็นพันธมิตรของธุรกิจเพื่อสังคม โดยบริษัทและธุรกิจต่าง ๆ อาจได้รับการส่งเสริมให้มีธุรกิจเพื่อสังคมของตนเอง หรือร่วมกันสร้างธุรกิจเพื่อสังคมกับกลุ่มพันธมิตร ภายใต้โครงสร้างการสร้างใหม่นี้ รัฐบาลสามารถให้การสนับสนุนเงินทุนแก่ธุรกิจเพื่อสังคมในการซื้อบริษัทต่าง ๆ และผูกกับบริษัทที่ขาดแคลนเพื่อเปลี่ยนเป็นธุรกิจเพื่อสังคม ธนาคารกลางสามารถอนุญาตให้ธุรกิจเพื่อสังคมรับเงินจากสถาบันการเงินเพื่อลงทุนในตลาดหุ้น เช่นเดียวกับธุรกิจอื่น ๆ จะมีโอกาสมากมายที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการสร้างใหม่ รัฐบาลควรสร้างความสัมพันธ์กับนักพัฒนาธุรกิจเพื่อสังคมให้ได้มากที่สุด

ทางเศรษฐศาสตร์เริ่มมีการบรรยายและพูดถึง ธุรกิจเพื่อสังคม การเป็นผู้ประกอบการ ผลกระทบจากการลงทุน องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร และประเด็นอื่น ๆ ที่ได้แรงบันดาลใจจากความชื่นชมทั่วโลกสำหรับ Grameen Bank และ Microcredit

ตราบิตที่เศรษฐศาสตร์ยังคงเป็นศาสตร์ในการเพิ่มผลกำไร เราไม่สามารถพึ่งพามันได้สำหรับการฟื้นฟู ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของจิตสำนึกด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม กลยุทธ์ทั้งหมดจะเป็นไปเพื่อขยายสัดส่วนของ ธุรกิจเพื่อสังคมในเศรษฐกิจโดยรวมตามภาวะเศรษฐกิจที่เติบโต

ความสำเร็จของธุรกิจเพื่อสังคมจะสามารถมองเห็นได้ เมื่อเศรษฐกิจเติบโตขึ้น ไม่เพียงแต่จะเติบโตเป็นร้อยละ ขนาดใหญ่ของระบบเศรษฐกิจ แต่ยังจะเป็นการเติบโตอย่างรวดเร็วของจำนวนผู้ประกอบการที่กำลังทำธุรกิจ ทั้งสองประเภทควบคู่กันไป

สิ่งนี้จะเป็นสัญญาณของการเริ่มต้นของเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ขับเคลื่อนด้วยจิตสำนึก ทันทีที่ นโยบายของรัฐบาลเริ่มตระหนักถึงผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อสังคมและนักลงทุน ผู้ประกอบการและนักลงทุน ดังกล่าวจะเดินหน้าอย่างกระตือรือร้นที่จะมีบทบาทสำคัญในสังคม เพื่อสร้างประวัติศาสตร์แห่งโอกาส ผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อสังคมไม่ใช่สมาชิกของชุมชนผู้ทำดีเล็ก ๆ น้อย ๆ นี่คือระบบนิเวศที่สำคัญระดับโลก ซึ่งประกอบไปด้วย บริษัทนานาชาติขนาดใหญ่ กองทุนธุรกิจเพื่อสังคมขนาดใหญ่ ซีอีโอที่มีความสามารถ จำนวนมาก มูลนิธิ ความไว้วางใจ ความน่าเชื่อถือด้วยประสบการณ์หลายปีในการจัดหาเงินทุนและการ ดำเนินธุรกิจทั้งในระดับโลกและสังคมท้องถิ่น

เมื่อแนวคิดและเรื่องราวของธุรกิจเพื่อสังคมเริ่มได้รับความสนใจจากรัฐบาล นักลงทุนที่มุ่งแสวงหาผลกำไร จำนวนมากยินดีที่จะนำความสามารถส่วนที่ไม่ได้สำรวจของพวกเขาออกมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อ สังคมที่ประสบความสำเร็จและมีบทบาทที่มีคุณค่ามากในสภาวะวิกฤติทางสังคมและเศรษฐกิจ อย่างเช่น วิกฤติทางสภาพภูมิอากาศ, วิกฤติการว่างงาน, วิกฤติการกระจุกตัวของความมั่งคั่ง หรือความเหลื่อมล้ำทาง สังคม ฯลฯ

มนุษย์เราเกิดมาเป็นผู้ประกอบการไม่ใช่ผู้หางาน

โครงการการฟื้นฟู จะต้องมาจากการแบ่งงานรูปแบบเดิมระหว่างประชาชนและรัฐบาล ซึ่งเป็นที่ทราบกันดี อยู่แล้วว่า บทบาทของพลเมือง คือการดูแลครอบครัวของพวกเขาและจ่ายภาษี และมันเป็นการรับผิดชอบ ของรัฐบาล (ในการจำกัดขอบเขตขององค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร) ที่ต้องดูแลปัญหาส่วนรวมทั้งหมด ไม่ว่าจะ เป็น สภาพภูมิอากาศ อาชีพการงาน สุขภาพ การศึกษาน้ำ และอื่น ๆ โครงการฟื้นฟูนี้ควรทำลายกำแพง แห่งการแบ่งแยก และส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนออกมาข้างหน้า แสดงความสามารถของพวกเขาในฐานะ นักแก้ปัญหาด้วยการสร้างธุรกิจเพื่อสังคม จุดแข็งของพวกเขาไม่ได้อยู่ที่ขนาดของการริเริ่ม แต่เป็นเรื่องของ

ปริมาณ แต่ละความคิดริเริ่มเล็ก ๆ เมื่อผนวกด้วยการกระทำหลาย ๆ ครั้ง ก็สามารถกลายเป็นการกระทำที่ยิ่งใหญ่ระดับชาติได้

ปัญหาหนึ่ง ที่ผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อสังคมสามารถจัดการได้ทันที คือ ปัญหาการว่างงานที่เกิดจากการล่มสลายของเศรษฐกิจ นักลงทุนสามารถสร้างธุรกิจเพื่อสังคม เพื่อเสนอช่องทางการทำงานให้กับผู้ว่างงาน ทั้งนี้ยังสามารถเปิดโอกาสในการเปลี่ยนผู้ว่างงานให้เป็นผู้ประกอบการ และแสดงให้เห็นว่าคนเรานั้นเกิดมาในฐานะผู้ประกอบการไม่ใช่ผู้หางาน ธุรกิจเพื่อสังคมยังสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างระบบสุขภาพที่แข็งแกร่งด้วยความร่วมมือกับระบบของรัฐบาล

นักลงทุนธุรกิจเพื่อสังคมไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคล พวกเขาสามารถเป็นสถาบัน เช่น กองทุน มูลนิธิ ทรัสต์ (Trusts) หรือบริษัทที่มีการจัดการแบบธุรกิจเพื่อสังคม สถาบันเหล่านี้มักรู้ดีว่าจะทำงานในรูปแบบที่เป็นมิตรกับเจ้าของดั้งเดิมของบริษัทได้อย่างไร จากความไม่คาดคิดและความเร่งด่วนที่เกิดขึ้นของไวรัสโคโรนา การเรียกร้องจากรัฐบาลในเวลาที่ถูกต้อง สามารถสร้างกิจกรรมที่ไม่เคยมีมาก่อน นี่คือการทดสอบการเป็นผู้นำ เพื่อแสดงให้เห็นว่า โลกสามารถได้รับแรงบันดาลใจให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ด้วยวิธีที่ไม่เคยมีมาก่อน จากเยาวชน วัยกลางคน และผู้สูงอายุ ทั้งชายและหญิง

ไม่มีที่ให้ซ่อนอีกต่อไป

หากเราล้มเหลวในการปลูกฝังจิตสำนึกด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ขับเคลื่อนหลังจากการระบาดของไวรัสโคโรนา เราจะต้องเจอกับหายนะที่เลวร้ายยิ่งกว่าที่โคโรนานำมา หลายครั้งเราสามารถซ่อนตัวจากบ้านของเราจากการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส แต่ถ้าเราล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาภาวะการถดถอยของโลกครั้งนี้ เราจะไม่มีที่ซ่อนตัวจากภัยธรรมชาติอันโกรธเกรี้ยวและความรุนแรงต่าง ๆ มากมายทั่วโลก

ที่มา :

yunus thailand. Post-Corona Restriction programme: #Nogoinback. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก

<https://yunus-thailand.org>